

2. ශ්‍රී ලංකාවේ ජනාවාස වීම

සමීර ප්‍රසංග

මාහිර කථිකාවාරිය

බෞද්ධ හා පාලි විශ්වවිද්‍යාලය

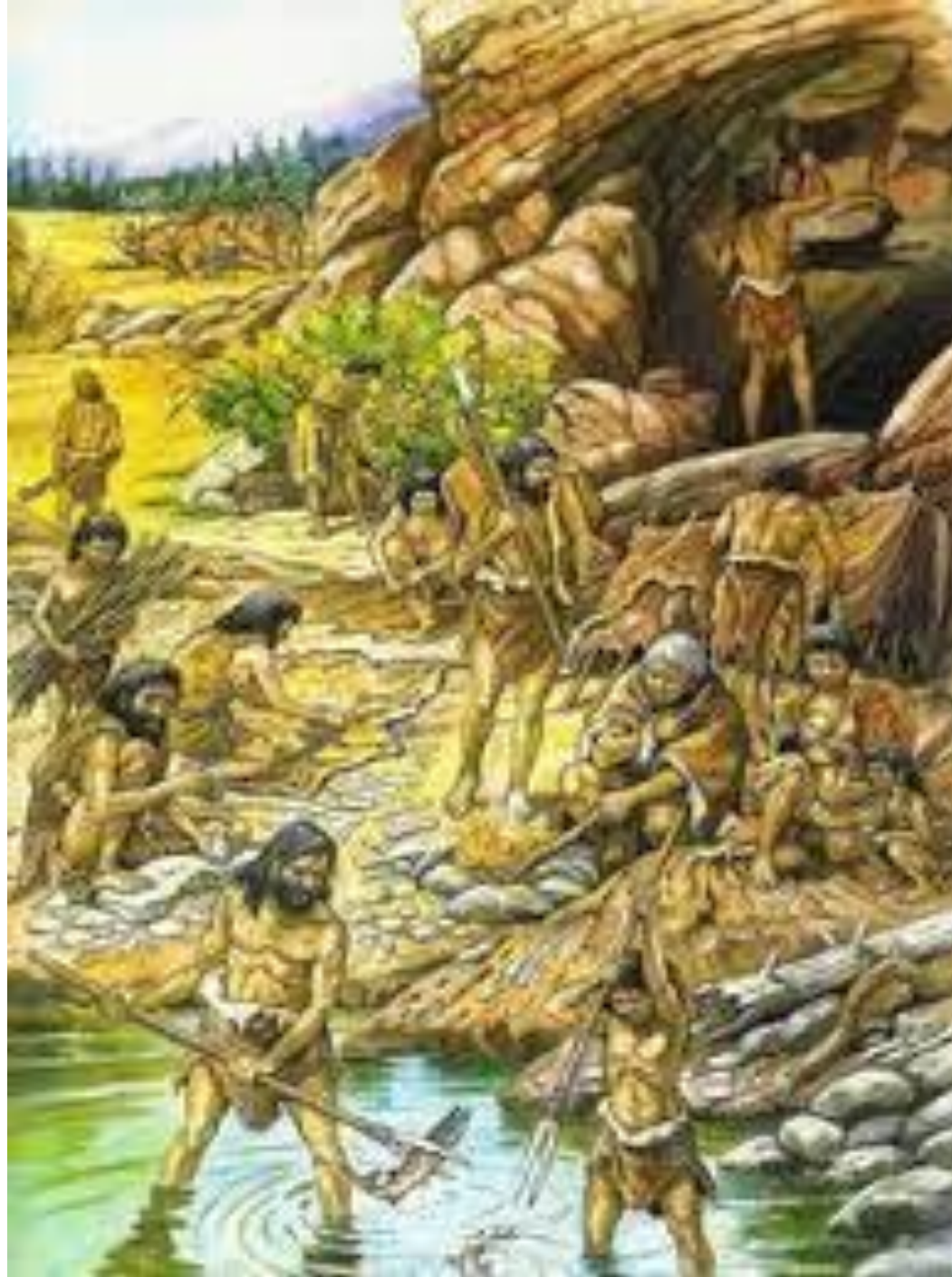
හැඳින්වීම

- ශ්‍රී ලංකාව හෝමෝ සේපියන් සේපියන් (සාපියන්) මානවයා ජීවත්වූ දීර්ඝ ඉතිහාසයක් සහිත රටකි.
- ඉන්දියන් සාගර කලාපය ඔස්සේ මෙරටට සංක්‍රමණය වූ හෝමෝ සේපියන් මානවයා ශ්‍රී ලංකාවේ පරිසරයට ගැලපෙන අයුරින් සකස් වෙමින් වාසය කළෝ ය.
- ඔවුහු සංස්කෘතික අවධීන් දෙකක් පසු කළෝ ය.

හෝමෝ ජෙකියන් නූතන මානවයා

- ඉන් පළමුවැන්න වනුයේ දීර්ඝ කාලයක් මෙරට පැවති ගල් යුගය නමින් හඳුන්වන කාල පරිච්ඡේදයයි.
- දෙවැන්න වනුයේ ඓතිහාසික යුගයට පිවිසීමට ආසන්න කාල පරිච්ඡේදයේ ක්‍රියාත්මක වූ පූර්ව ඓතිහාසික යුගයයි.
- පොදුවේ මෙම යුග දෙකම හඳුන්වනු ලබන්නේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගය නමිනි.
- ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගය ලෙස හඳුන් වන්නේ සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය මගින් විස්තර කරනු ලබන කාල පරිච්ඡේදය ආරම්භවීමට පෙර අවධියයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික ජනාවාස හා ඒවායේ ව්‍යාප්තිය

1. රන්හසුර ආශ්‍රිත මැණික් පතල්

**2. ඉරණමඩු සකැස්ම නමින් හඳුන්වනු ලබන පාංශු
සිතරය**

1. රන්හඳුර ආශ්‍රිත මැණික් පතල්

- රත්නපුර ආශ්‍රිත මැණික් පතල්වලින් හමුවන ප්‍රාග් ඓතිහාසික සාධක පොළොව මතුපිට සිට අඩි 90ක් පමණ ගැඹුරින් මතු වේ.
- මේවා “ඉල්ලම් පස්” යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන බොරලු තට්ටුවකි.

- ප්ලයිටෝසීන යුගය නමින් හඳුන්වනු ලබන කාල පරිච්ඡේදයේ ඇතිවූ අධික වර්ෂාව හේතුවෙන් කඳුකර ප්‍රදේශ සෝදා පාළුවට ලක්වීමෙන් මෙම පංශු ස්තරය නැමිපත් ව තිබේ.
- එහි ප්‍රාග් මානවයන් භාවිත කළ ගල් ආයුධ මෙන්ම මෙරටින් වැඩි ගිය රයිනෝසිරස්, හිපපොටේමස් වැනි සතුන්ගේ අස්ථි කොටස් ද හමු වෙයි.

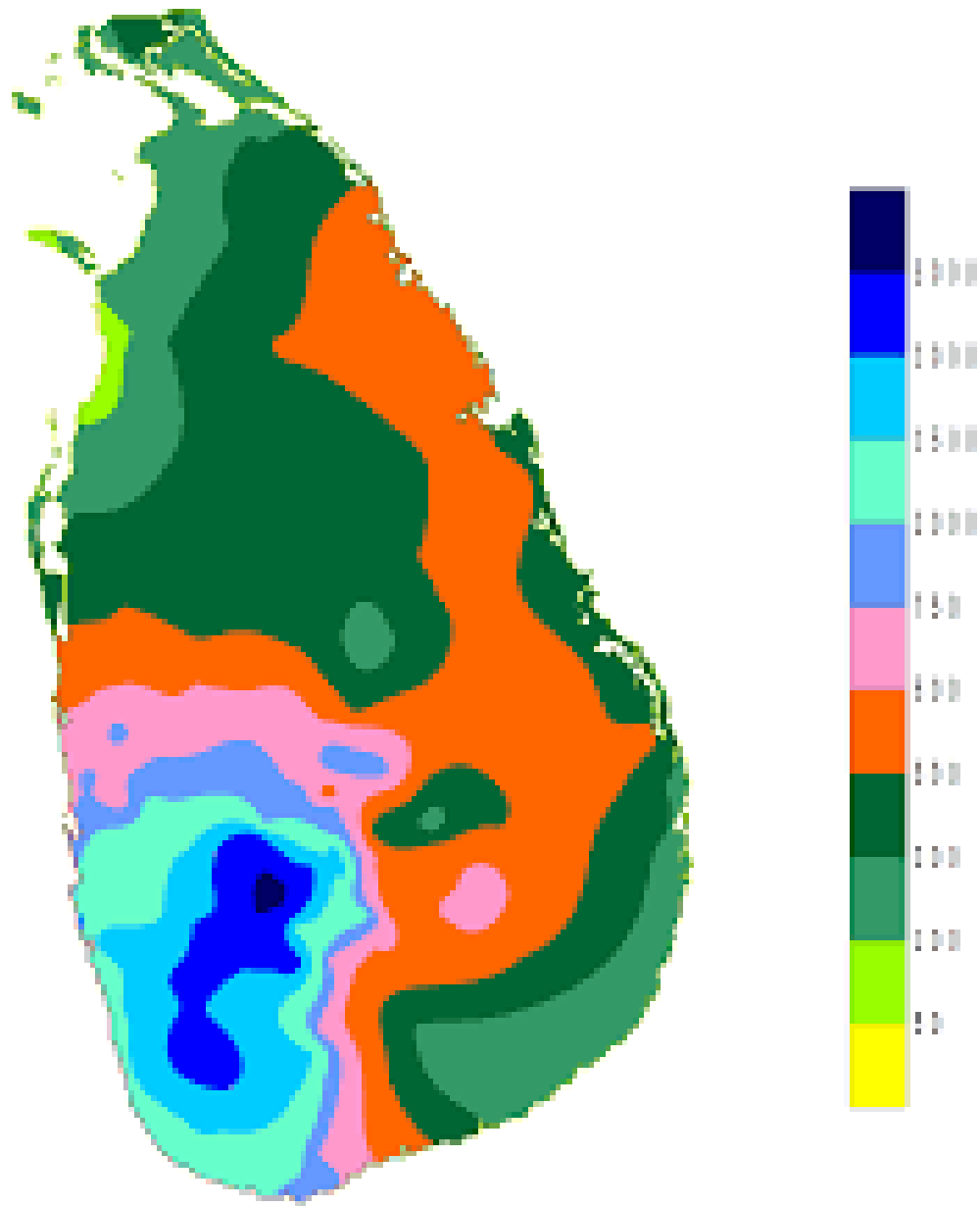
2. ඉරණමඩු සැකැස්ම නමින් හඳුන්වනු ලබන පාංශු ස්තරය

- ප්‍රාග් මානව සාධක හමුවන දෙවැනි පාංශු ස්තරය වන්නේ මෙරට අර්ධ ශුෂ්ක කලාපීය දේශගුණයක් සහිත ප්‍රදේශවල ඇති මැටි මිශ්‍ර වැලි පසට යටින් දැකිය හැකි බොරලු තැම්පතුව ඉරණමඩු සැකැස්ම යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ.
- මෙහි දී ප්‍රාග් මානවයා විසින් භාවිත කළ ගල් ආයුධ බහුලව හමු වේ.
- මෙරට ප්‍රාග් මානවයා ජීවත්වූ පරිසර කලාප අටක් හඳුනා ගෙන තිබේ. ඒවා පහත පරිදිය.

- මෙරට ප්‍රාග් මානවයා ජීවත්වූ පරිසර කලාප අටක් හඳුනා ගෙන තිබේ. ඒවා පහත පරිදිය.

- (1) පහතරට ශුඡ්ක කලාපය**
- (2) පහතරට අර්ධ-ශුඡ්ක කලාපය**
- (3) පහතරට වියළි කලාපය**
- (4) පහතරට අතරමැදි වියළි කලාපය**
- (5) කඳුකර වියළි අතරමැදි කලාපය**
- (6) පහතරට අතරමැදි තෙත් කලාපය**
- (7) තෙත් කඳුකර කලාපය සහ**
- (8) තෙත් උස් කඳුකර කලාපය**

- මෙම පරිසර කලාප බෙදීම සඳහා යොදා ගෙන ඇත්තේ වාර්ෂික වර්ෂාපතනයේ වෙනස්කම් ය.
- මෙම කලාපවල දැකිය හැකි වර්ෂාපතනයේ වෙනස්කම් එහි ජීවත්වූ මානවයාගේ ආහාර රටාව මෙන්ම ඇවතුම් පැවතුම්වලට ද බෙහෙවින් බලපෑවේ ය.

- වර්ෂාව අඩු අර්ධ ශුෂ්ක හා වියළි කලාපවල ජීවත්වූ මානවයා වැඩි වශයෙන් සිය ආහාරය ලෙස එම කලාපවල ජීවත්වූ මුවන් , මීම්න්හන්, තලගොයි ආදී සතුන් දඩයම් කොට ආහාරයට ගෙන තිබෙයි.
- එහෙත් තෙත් කලාප ආශ්‍රිතව ජීවත් වූ මානවයන් එම ප්‍රදේශවල බහුලව ජීවත්වූ ගොළුබෙල්ලන් වැනි සතුන් ආහාරයට ගෙන තිබෙයි.

ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයේ කාලවකවානු

පතිරාජවෙල - මිනි වසර 125, 000

- **හමිබන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටා ඇත.**
- **මෙහි මතුපිට සිට අඩි 45ක ගැඹුරින් පිහිටා ඇති ඉරණමඩු ස්තරයෙන් ප්‍රාග් මානව සාධක මතු වේ.**
- **මෙම ස්ථානයේ සිදු කර ඇති ප්‍රකාශ උත්තේජිත සන්දීප්තනා කාල නිර්ණ ක්‍රමය (Optically Stimulated Luminescence) අනුව මිනි වසර 125,000ක් තරම් අතට දිව යන බව සොයා ගෙන තිබේ.**

බුන්දල, වැල්ලේගංගොඩ - මිනි වසර 80, 000

- මෙම ස්ථානය ද හමිබන්තොට දිස්ත්‍රික්කයට ම අයත් වේ.
- පොළොව මතුපිට සිට අඩි 24ක පමණ ගැඹුරින් හමුවන ඉරණමඩු ස්තරයෙන් පැරණි මානවයා භාවිත කළ ගල් මෙවලම් හමු වේ.

ගාභියන්ගල - මිනි වසර 38, 000

- කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ බුලත්සිංහල ආසන්නයේ පිහිටා ඇත.
- විශාල ලෙනකි. එහි පැරණි මානවයන්ගේ මළ සිරුරු වළලා දමා තිබූ බවට ද සාධක සොයා ගෙන තිබේ.

කුරුවිට, බටදොඹ ලෙන - මිනි වසර 28, 000

- රන්තපුර දිස්ත්‍රික්කයේ කුරුවිට ආසන්නයේ පිහිටා ඇත.
- මෙම ලෙනෙහි ද පැරණි මානවයන්ගේ මළ සිරුරු වළ දැමා තිබූ බවට සාධක හමු වේ.

කිතුල්ගල, බෙලි ලෙන - මිනි වසර 15, 000

- කෑගල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ යටියන්තොට ප්‍රාදේශීය
ලේකම් කොට්ඨාසයෙහි පිහිටා ඇත.

බෙල්ලන්බඳුපලැස්ස - මිනි වසර 12, 000

- මෙය ඵලිමහන් වාසභූමියකි.
- හමිබන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටා ඇත.

අත්තනගොඩ, අලු ලෙන අදිනි වසර 10, 350

- කෘගල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ රමුක්කන ප්‍රදේශය ලේකම් කොට්ඨාසයට අයත් ව පිහිටා තිබේ.

- මානියමිගම - මිනි වසර 7, 900
- සිගිරිය පොතාන - මිනි වසර 5, 800
- සිගිරිය අලිගල - මිනි වසර 5, 500
- උඩමලල - මිනි වසර 5, 330
- මාතොට - මිනි වසර 3, 800
- හෙනගහපුගල - මිනි වසර 3, 370

ජනාවාසවල ස්වභාවය

- එක් එක් පරිසර කලාප අනුව අනුවර්තනය වූ ප්‍රාග් මානවයා ඒ ඒ කලාපවල පැවති ශාක, සතුන් හා ලෙන් ආදිය සිය අවශ්‍යතා අනුව යොදා ගැනීම
- ප්‍රාග් මානවය වාසය කළ ජනාවාස ද එක් එක් පරිසර තත්ත්වය හා ගැලපෙන්නක්

වෙරළාශ්‍රිත ඵලිමහන් කඳවුරු

- උදා :- මිනිසාගල්කන්ද, ඔන්දල-පතිරාජවෙල

පහත රට තෝරා ගන්න කලාපීය ලෝක

- උදා :- ඔලන්සිංහල ආර්යයන්ගල, කුරුමිට
බටදොඹ ලෝක, කිතුල්ගල බෙලි ලෝක

පහත රට විශ්ලි කලාපීය ලෙන්

- උදා :- සිගියේ පොතාන හා අලිගල

පහත රට අතරමැදි විශ්ලී කලාපීය එළිමහන් කඳවුරු

- උදා :- බෙල්ලන්බැඳිපැළැස්ස

කඳුකර ඵලිමහන් දූඩයම් බිම්

- උදා :- හෝටන්තැන්න, බණ්ඩාරවෙල

କୈଳା ରଘୁପତି

1. සංචාරක ජීවිතය

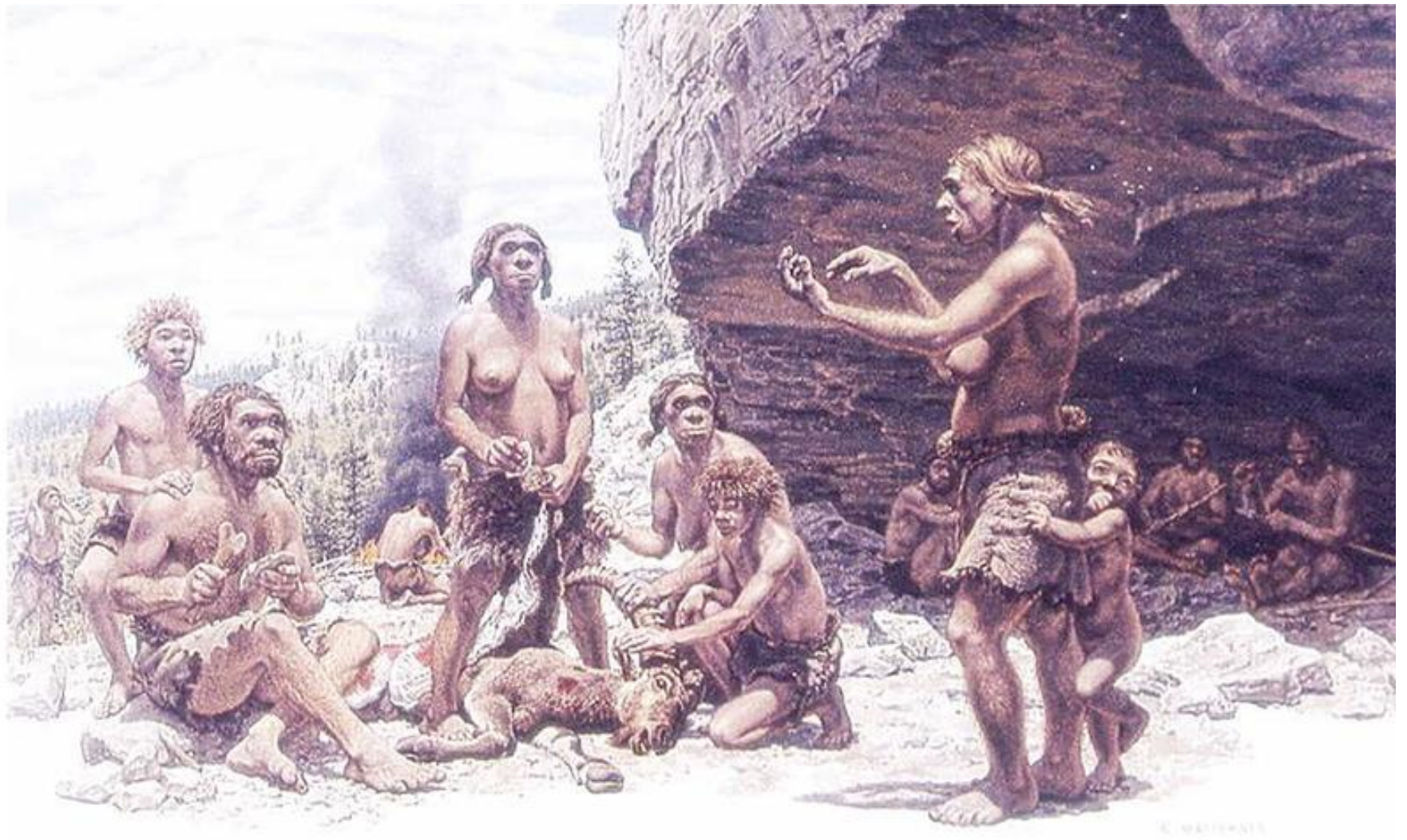
- දිනකට කිලෝමීටර් 7ක පමණ දුරක් ප්‍රාග් මානවයා සංචාරයේ යෙදුණ බව හඳුනා ගෙන තිබේ.
- වියළි කාලවල දී තැනින් තැනට ගිය ද වර්ෂා අධික කාලවල දී නාවකාලික නැවතුම්පොළවල් ලෙස ගල් ගුහා භාවිත කළෝ ය.
- එලෙස නතර වූ ගල් ගුහාවල මිය ගිය සිය ඥාතීන් මිහිදුන් කොට තබා යාම මොවුන් විසින් දිගු කලෙක සිට සිදු කර ඇත.

- ඒ බව පෙනුයේ
- කිතුල්ගල බෙලි ලෙනෙන් එවැනි මිනිස් අටසැකිලි 12ක සාධක ද
- ෆානියන්ගල ලෙනෙන් එවැනි මිනිස් අටසැකිලි 9ක සාධක ද සොයා ගෙන ඇති බැවිනි.
- මිය ගිය ශ්‍රෝණිගේ සිරුර මිහදුන් කළ එවැනි එළිමහන් ස්ථානයක් බෙල්ලන්බැඳිපළැස්සෙන් හමු වී තිබේ. එහි මිනිසුන් 30 දෙනෙකුගේ අටසැකිලි හඳුනා ගෙන තිබේ.

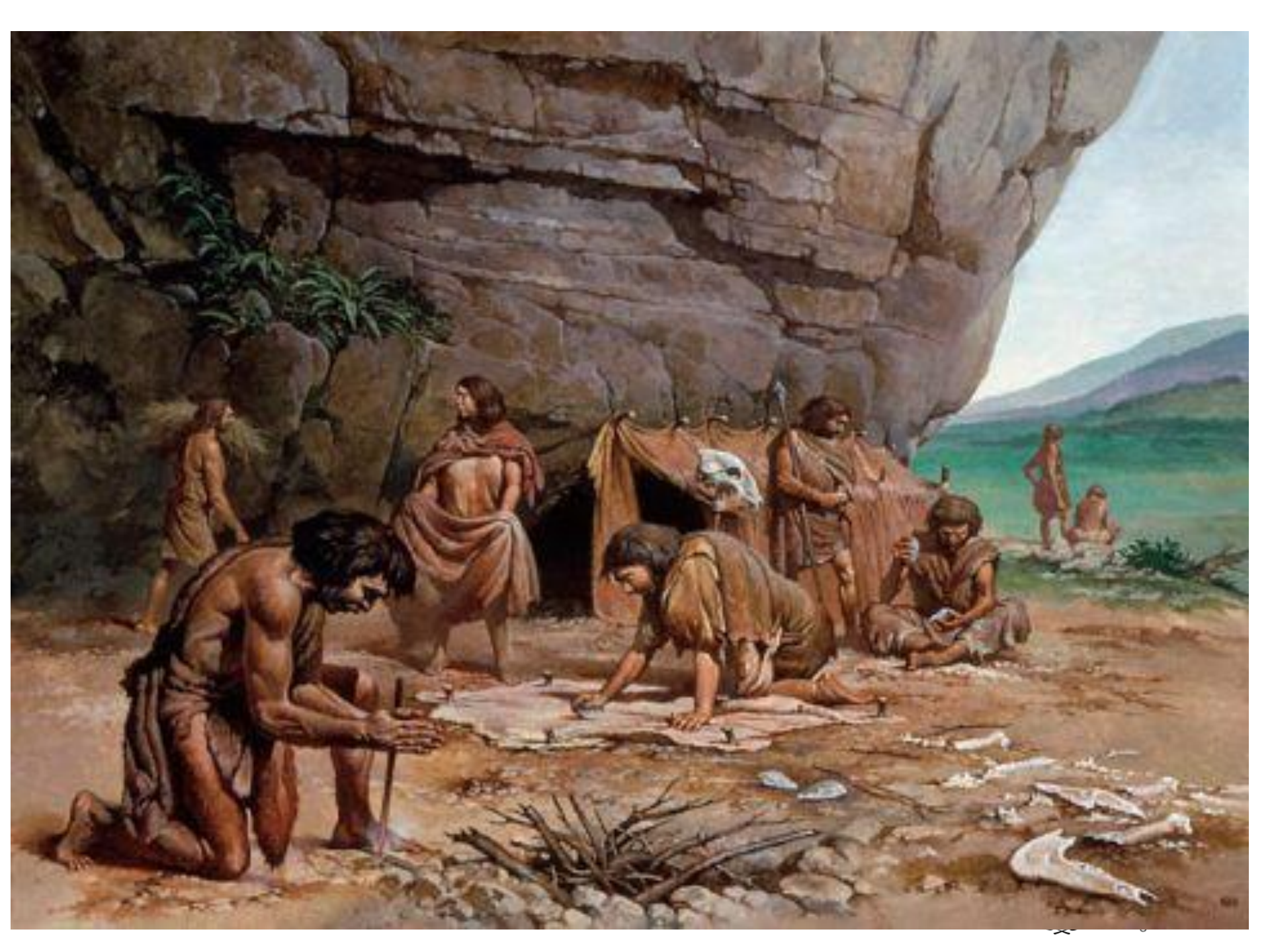
2. දූඩයම හා රැස් කිරීම

- මෙම අවධියේ මිනිසුන් බහුලව සිදු කර ඇත්තේ සතුන් දූඩයම් කිරීම හා ආහාරයට ගත හැකි කුඩා සතුන් මෙන්ම ශාක ආහාර ද රැස් කිරීමයි.
- පුරුෂයෝ දූඩයමේ යෙදෙන විට ස්ත්‍රීහු සිය දරුවන් ද සමග ගොළුවෙල්ලන්, විවිධ අලු වර්ග, පළා වර්ග ආදිය රැස් කිරීමේ නිරත වූහ.

K. WATSON

- දඩයමේ දී ගවරා, කුළු මීහරකා, කළු වළහා, වල්උරා, ගෝනා, තිත්මුවා, මීමින්නා, ඉත්තපො, හාවා, දඬුලෝනා, හම්බාවා, මුගටියා, උරුලපො, වඳුරා, වලිකුකුළා, හඬන්කුකුළා, පිඹුරා සහ තලගොයා ආදී සතුන් මරා ආහාරයට ගත් බව පෙනෙයි.
- එමෙන් ම මංග ජනක ධාතු බහුල මිරිදිය මසුන් ද අල්ලා ආහාරයට ගත් බවට සාධක තිබෙයි. ඒ අතර තිත්තයන් වැනි මසුන් වැදගත් වෙයි.

- පිෂ්ටය ලබා ගැනීමට භාවිත කළ ශාක ආහාර අතර වල්දෙල් සහ කැලෑකෙසෙල් ප්‍රධාන ය.
- මීට අමතර ව ගෝනල, කටුඅල, කිතුල් අැට සහ දෝනලු අැටවල මදය ආදී ශාක ආහාර ද පිෂ්ටය අධික ආහාර ලෙස ප්‍රාග් මානවයා ආහාරයට ගෙන තිබේයි.
- තෙත් කලාපීය ප්‍රදේශවල දැක්නට ලැබෙන ගස් ගොළුබෙල්ලන් හා මුහුදු වෙරළ ආශ්‍රිත කලපු පරිසරයේ ජීවත් වූ බෙල්ලන් ද ආහාරයට එක්කර ගෙන තිබේ.

- ආහාර ගිණිදරට දමා පුළුස්සා ගෙන කැමට ප්‍රාග් මානවයා සමත් වී ඇති බව පෙනෙයි. ඒබ ව පෙනෙනුයේ කිතුල්ගල බෙලි ලෙනේ තිබී මිනි වසර 12, 500කට පෙර පුළුස්සා ආහාරයට ගත් වල් දෙල් ඇට හමු වී තිබෙන බැවිනි.
- ලුණු ආහාර රසවත් කිරීම සඳහා භාවිත කළ බව පෙනෙනුයේ කිතුල්ගල බෙලි ලෙනේ මුහුදු බෙල්ලන්ගේ සාධක හමු වී ඇති බැවිනි.
- ඒවා ලුණු සමග මිශ්‍ර වී පැමිණෙන්නට ඇතැයි විශ්වාස කෙරේ.

3. කුඩා කණ්ඩායම් ලෙස ජීවත්වීම

- ප්‍රාග් මානවයා 15-25න් අතර ප්‍රමාණයේ කුඩා කණ්ඩායම් වශයෙන් ජීවත් වී තිබේ.
- මෙවැනි කණ්ඩායමක ඇතැම් විට සාමාජිකයන් 50ක් පමණ ද සිටිය හැකි ය.
- සාමාජිකයන් පස් දෙනෙකුගෙන් සමන්විත එක් පවුලක් සඳහා වර්ග මීටර් 50ක වපසරියක් අවශ්‍ය වූ බව ගණන් බලා තිබේ.

- **ඛණ්ඩාරවෙල වර්විහිල් ප්‍රදේශයෙන් සොයා ගෙන ඇති ප්‍රාග් මානව ජනාවාසය වර්ග මීටර් 150කි. එහි පුද්ගලයන් 25 දෙනෙකු පමණ ජීවත් වී ඇතැයි විශ්වාස කෙරේ.**
- **බෙල්ලන්බැඳිපැළැස්සේ ප්‍රාග් මානව ජනාවාසයේ වසකරය වර්ග මීටර් 120කි. එහි තිබී මිනිස් ඇටසැකිලි 30ක් පමණ සොයා ගෙන තිබේ.**

නාක්ෂණය

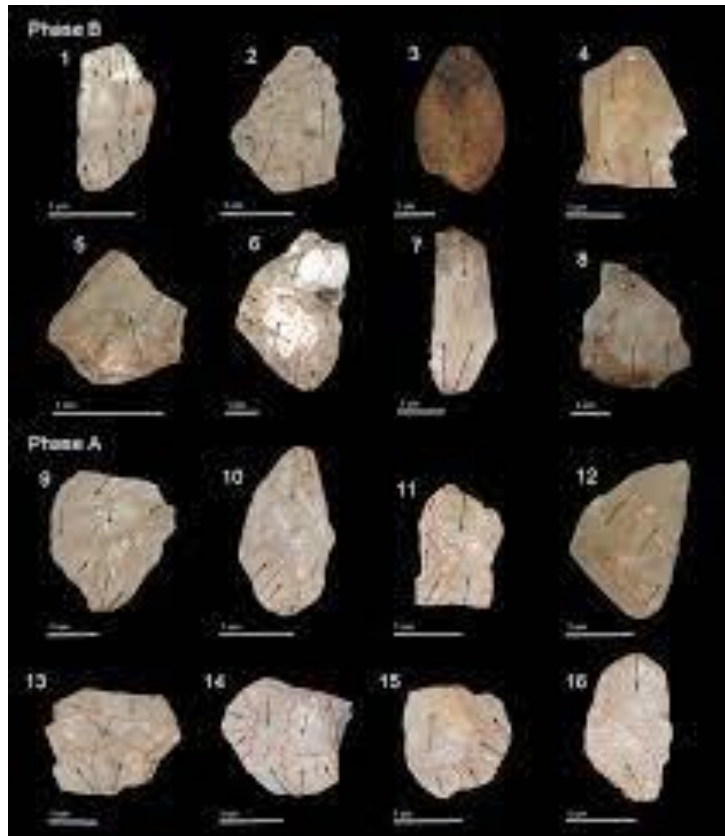
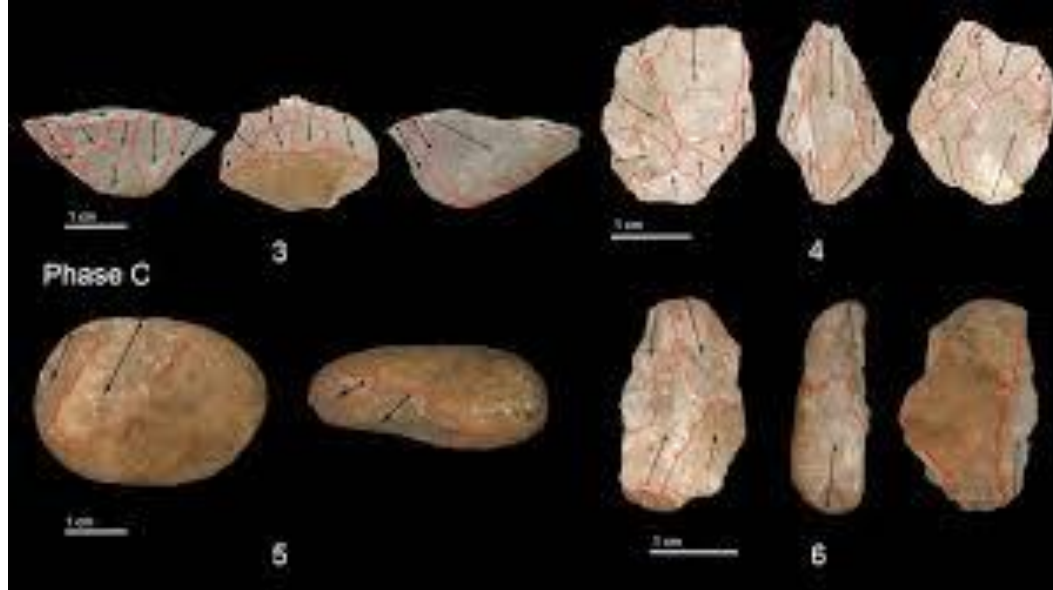
- මෙකල බහුලව දැකිය හැක්කේ ගල් මෙවලම් බැවින් මූලික වශයෙන් නාක්ෂණය පිළිබඳ ව හැඳුරිය හැක්කේ එම මෙවලම් උපයෝගී කර ගැනීමෙන් පමණි.
- එම ගල් මෙවලම් ද ලැබෙනුයේ රන්තපුර ප්‍රදේශයේ පතල්වලින් හා ඉරණමඩු සකැස්මෙනි.
- ලැබී ඇති ගල් මෙවලම් ද එකල නාක්ෂණය පිළිබඳ සම්පූර්ණ අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට අපහසු ය.

- ඊට හේතු වී ඇත්තේ ලැබී ඇති ගල් මෙවලම් ප්‍රමාණවත් නොවීම හා කාල නිර්ණය කිරීම පිළිබඳ ව ඇති වි තිබෙන ගැටලුයි.
- ගල් ආයුධ නිෂ්පාදනය කිරීමේ තාක්ෂණය පිළිබඳ යම් අවබෝධයක් ලබා ගත හැක්කේ මෙරටින් හමුවන ජ්‍යාමිතික කපුළු ශිලා මෙවලම්වලිනි.
- මේවා ජ්‍යාමිතික හැඩතල මනුවන සේ නිර්මාණය කර ඇති අතර උපරිම දිග සෙන්ටිමීටර් 4.5කට නොවැඩි වේ.

- කැපීම්, සිරීම්, තැලීම්, හැරීම් වැනි විවිධ කටයුතු සඳහා මෙම ජ්‍යාමිතික හැඩයේ කපුළු ශිලා මෙවලම් යොදා ගෙන තිබේ.
- මෙම ආයුධවලින් වැඩි කොටසක් නිර්වානා පාෂාණයෙන් නිමවා ඇති අතර සුළු කොටසක් කහඳු පාෂාණයෙන් නිමවා තිබේ.

මිනිසුන්ගේ ශරීර ස්වභාවය

- මෙතෙක් සොයා ගෙන ඇති මිනිස් අටසැකිලි මෙරට ප්‍රාග් මානවයාගේ ස්වභාවය හඳුනා ගැනීම කෙරෙහි ඉවහල් වන්නේ ය.
- ඒ අනුව පුරුෂයෙකුගේ උස සෙන්ටිමීටර් 174ක් පමණ වන අතර කාන්තාවක සෙන්ටිමීටර් 166කට වඩා උස් නොවේ.
- විශාල දත්, පළල් නාසය හා පළල් නිකට ඔවුන්ගේ දැකිය හැකි විශේෂශරීර ලක්ෂණයි.

- වැඩිමුණු පුරුෂයෙකුගේ මොළයේ ධාරිතාව ඝන සෙන්ටිමීටර් **1600**කි. කාන්තාවකගේ මොළයේ ධාරිතාව ඝන සෙන්ටිමීටර් **920**කි.
- මොවුන්ගේ උපරිම ආයු කාලය අවුරුදු **35**ත් **40**ත් පමණ වන්නට ඇතැයි විශ්වාස කෙරේ.

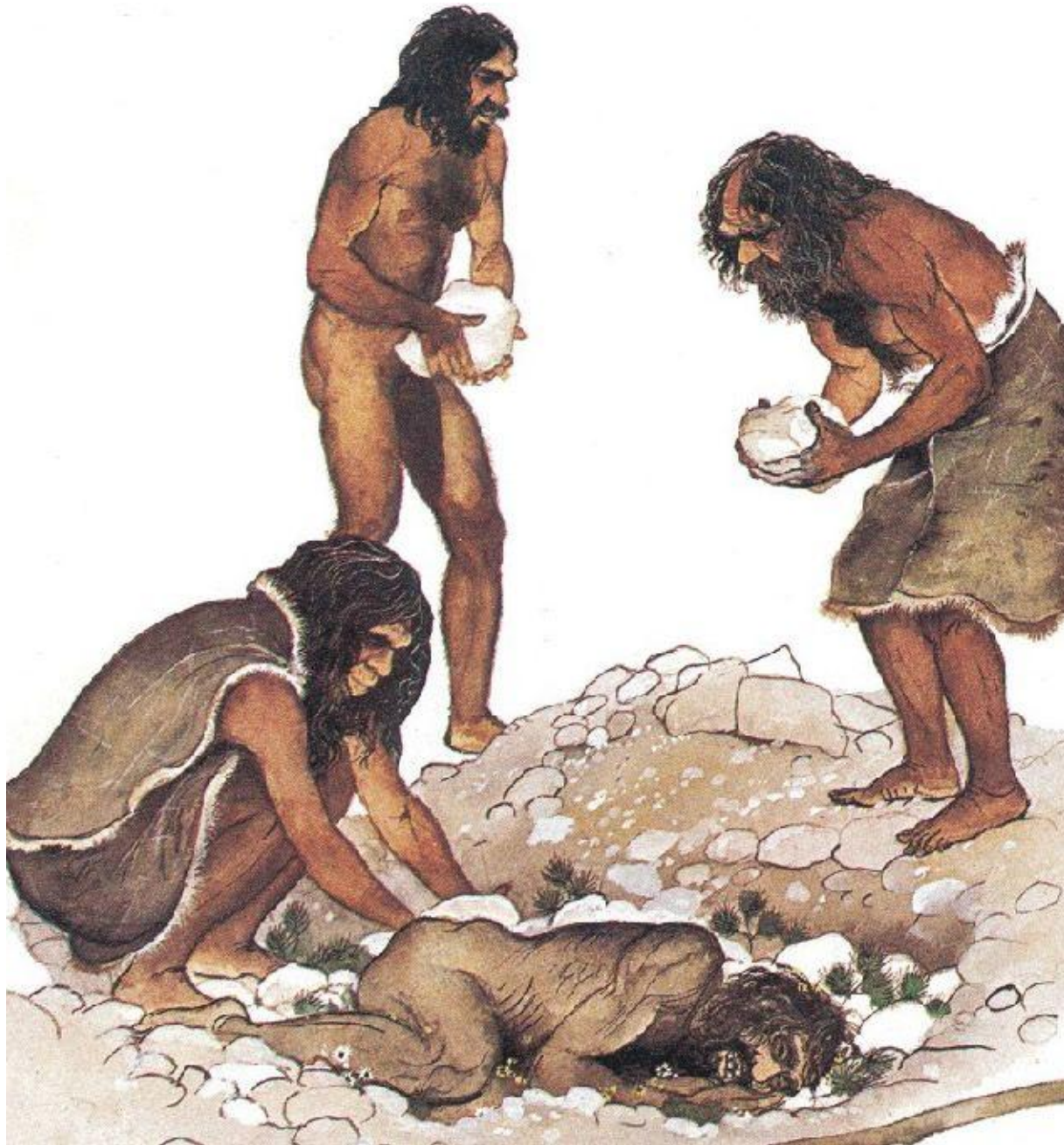
අනිචාර විධි

- ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයේ මානවයන්ගේ අනිචාර විධි පිළිබඳ ව තොරතුරු හමු වන්නේ මිනි වැළලීමිවලිනි.
- අයෙකු මිය ගිය විට ඔහුගේ සිරුර වළ දමා හෝ වනයෙහි දමා තබා මාංශ කොටස් දියවූ පසු හිස් කබල් හා අස්ථි කොටස්වල ගුරු ගල් ආලේප කොට නැවත තැම්පත් කිරීමේ සම්ප්‍රදායයක් දැක ගැනීමට පුළුවන.
- මීට කදිම නිදසුනක් වන්නේ බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ රාවණාආල්ල නම් ස්ථානයේ කළ කැණීම්වලින් ලැබෙන හිස් කබලෙනි.

JAKE NUTTALL

- මෙම හිස් කඩලෙහි දාර වැනි කොටස් ගල උලා මට්ටමී කොට හිස් කඩල දෙකට බෙදෙන සේ සිදුරු කොට ඉන් එක් පැත්තක රත් පැහැ ගුරු ගල් ආලේප කොට තිබෙනු පෙනේ.
- මීට අමතරව බුලත්සිංහල ෆානිසන්ගල ලෙනෙන් ලැබී ඇති අටසැකිලිවල ද රත් පැහැ ගුරු ගල් ආලේප කොට තිබේ.

- කුරුවිට බටදොඹ ලෙනෙන් හමු වී ඇති මිනිස් ඇටසකිලි නමා වටකුරු කොට වළ දමා තිබේ.
- ප්‍රාග් ඓතිහාසික අවධියෙහි ජීවත්වූ මානවයාගේ සංස්කෘතිය වර්තමාන වැදි ජනතාව හා වඩාත් සමීපවන බව පුරාවිද්‍යාඥයන් සඳහන් කරනු ලැබේ.

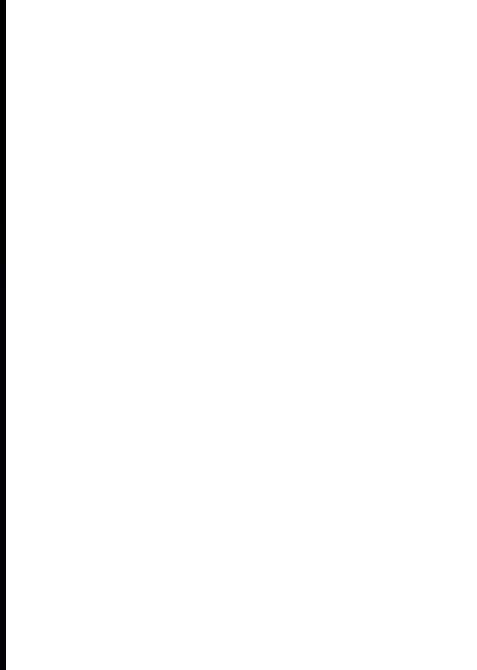

පුරාව ඓතිහාසික යුගය

- ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයන් ඓතිහාසික යුගයන් අතර කාල පරිච්ඡේදය හඳුන්වනු ලබන්නේ පුරාව ඓතිහාසික යුගය නමිනි.
- මෙය තාක්ෂණික වශයෙන් සංක්‍රාන්තික අවධියකි.
- කලින් පැවති ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයෙන් මෙම යුගය වෙන් වී පෙනෙනුයේ පිළිස්සු මැටි වළං භාවිතය හා ක්‍රමවත් සුසාන ක්‍රමයක් ආරම්භ කිරීම යන සාධක මත ය.

- ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයේ භාවිත කළ ගල් ආයුධ මුළුමණින් ම අමතක නොකළ ද යකඩ භාවිතයෙන් මෙවලම් සැකසීම කෙරෙහි මෙම අවධියේ මානවය වැඩි නැඹුරුවක් දැක්වීය.
- ගල් ආයුධ භාවිතය මුළුමණින් ම අත්හරිනු ලැබූයේ පූර්ව ඓතිහාසික යුගයේ අවසාන භාගයේ දී ය.

- යකඩ ලෝහය බහුලව භාවිත කිරීම හේතුවෙන් මෙම අවධිය පුරව ඓතිහාසික යකඩ යුගය යනුවෙන් ද හඳුන්වනු ලැබේ.
- මෙම යුගයේ සිදු වූ නවත් වැදගත් පරිවර්තනයක් වූයේ ස්ථිරවාසී ජනාවාස හා කෘෂිකර්මාන්තය ආරම්භ කිරීම ය.

පූර්ව ඓතිහාසික යුගයේ ආරම්භය

- මෙතෙක් කර ඇති පර්යේෂණවලට අනුව පූර්ව ඓතිහාසික යුගයේ දී ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයේ මානවයා විසින් භාවිත කළ දඩයම හා එක්රැස් කිරීම මෙකල ක්‍රමයෙන් අඩුවන බවක් පෙනෙයි.
- ඒ වෙනුවට ශාක ආහාර මත වැඩි වශයෙන් පදනම් වූ ජීවන රටාවක් හා කෘෂි කර්මාන්තය මූලික කොට ගත් ජීවන රටාවක් වෙත මෙරට මානවයා සංක්‍රමණයවන බවක් දැකිය හැකි වේ.

- මේ සඳහා හේතු සාධක වී ඇත්තේ හොලෝසීන අවධිය නමින් හඳුන්වනු ලබන මෑත භූ අවධියේ මැද භාගයේ දී (ක්‍රි. පූ. 7000-4500) සිදුවූ දේශගුණික වෙනස්වීමකි.
- එනම් හිම යුගය අවසන්වීමත් සමග ලෝකය උණුසුම්වීමත් එමගින් කෘෂි කර්මාන්තයට අවැසි කදිම පසුවීමත් නිර්මාණයවීමත් ජනගහණයේ වූ වර්ධනයත් යන සාධක මේ කෙරෙහි ප්‍රබලව බලපෑවේ ය.

පුර්ව ඓතිහාසික යුගයේ සාධක හමුවන සුසාන ක්‍රම

- පුර්ව ඓතිහාසික යුගයට අයත් සාධක බොහෝමයක් හමු වන්නේ මහා ශිලා සුසාන (එෆ්කසඵයසජ ඊමරස්කි) නමින් හඳුන්වනු ලබන විශාල ගල් පුවරු සතරකින් වට කර සකසන ලද තවත් විශාල ගල් පුවරුවකින් වසා ඇති සතරැස් පෙට්ටියක් හා සමාන මළ සිරුරු භූමදානය කළ ක්‍රමයෙනි.
- මේවා ශිලා මංජු සුසාන (Cite Burials) යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ.

- මෙම සුසාන ඇතුළත මුට්ටිවල බහා මිය ගිය පුද්ගලයාගේ හෂ්මාවශේෂ මෙන්ම පරිහරණය කළ භාණ්ඩවලින් ඇතැමක් ද දැකිය හැකි වේ.
- ශිලා මංජුසා සුසාන දැකිය හැකි ස්ථාන අතර දඹුල්ල ආසන්නයේ ඇති ඉඩ්බන්කටුව, ගලේවෙල ආසන්නයේ ඇති යටිගල්පොත්ත හා යාපහුව ආසන්නයේ ඇති ගල් සොහොන් කනත්ත යන ස්ථාන වැදගත් ය.

- මෙම ස්ථාන කැණීම් සිදු කළ ස්ථාන වන අතර ඒවා ක්‍රි. පූ. 750-450 අතර කාල පරාසයකට දින නියම කර තිබේ.
- ඉහත සඳහන් කළ ගලින් සකසන ලද ශිලා මංජුසා සුසානවලට අමතරව විශාල මැටි මුට්ටි තුළ භාණ්ඩාවශේෂ තැම්පත් කර වැළලීමේ ක්‍රමයක් ද දැක ගත හැකි ය.
- මේවා කුමිනිය නිධනන සුසාන (Urn Burials) ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ.

- පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයට අයත් පොම්පර්පිපු හා ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයට අයත් මාකේවිට මෙවැනි බරණි සුසාන හෙවත් කුමිහිය නිධනන සුසානවලට කදිම නිදසුන් වේ.
- මීට අමතරව මැටියෙන් ඔරුවක් ලෙස සකසා එහි මළ සිරුර බහා පුළුස්සා හෂ්මාවශේෂ තැම්පත් කොට අනෙකුත් භාණ්ඩ තැම්පත් කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් පිළිබඳව ද තොරතුරු හමු වේ.

Large rounded jar of brown
earthenware, with a narrow
neck.

LK94009279 LK94009279 LK94009279 LK94009279 LK94009279 LK94009279 LK94009279 LK94009279 LK94009279 LK94009279

Small blue label with text.

- මෙම සුසාන ක්‍රමය මැටි ඔරු සුසාන ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ.
- මෙවැනි මැටිටෙන් සකසන ලද මැටි ඔරු සුසාන බෙරගල හා හල්දම්මුල්ලේ කරන ලද කැණීම්වලින් සොයා ගෙන තිබේ.

මැටි ඔරු සුසාන දැකිය හැකි ස්ථාන කාල නිර්ණය

- **බෙරගල සුසාන භූමිය - ක්‍රි. පූ. 2400**
- **හල්දම්මුල්ල සුසාන භූමිය - ක්‍රි. පූ. 1750**
- **රංචමඩම සුසාන භූමිය - ක්‍රි. පූ. 1350**
- **උඩරංචමඩම නේවාසික ස්ථානය - ක්‍රි. පූ. 1129**

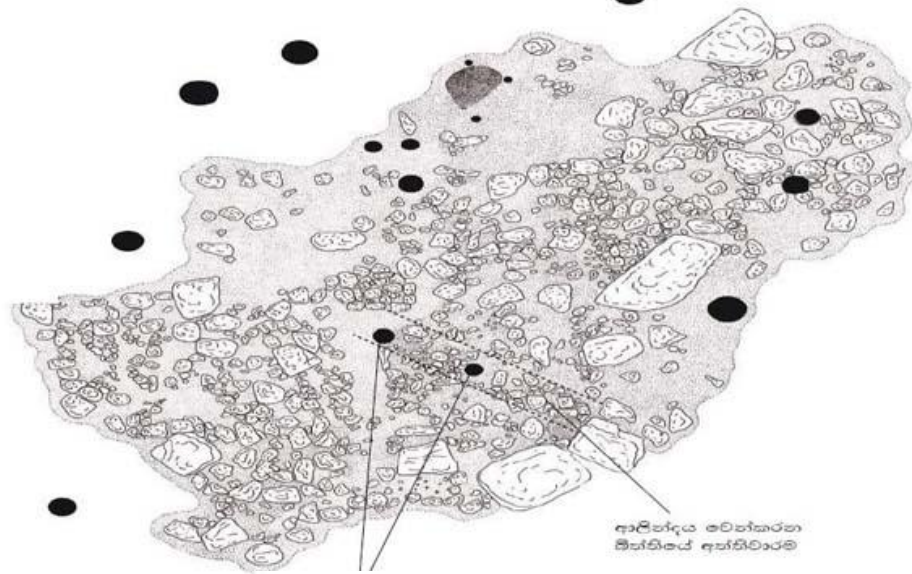
- කාල නිර්ණය අතින් මැටි ඔරු සුසාන අනෙකුත් සුසානවලට වඩා පැරණි බව පෙනෙයි.
- මෙම සුසානවලින් ශිලා මංජුසා සුසානවල දැකිය හැකි ආනයනික පබළු වර්ග මැටි ඔරු සුසානවලින් ලැබේ දැ ඉතා අල්පය.

- මැටි ඔරු සුසානවල තැම්පත් කර ඇති භාණ්ඩ අතර ගල් මෙවලම් දැකිය හැකි නමුත් ශිලා මංජුසා සුසානවල දැකිය හැක්කේ එවැනි ගල් ආයුධ ඉතා විරල වශයෙනි.
- මෙවැනි සාධක දෙස බැලීමේ දී පෙනී යන්නේ මැටි ඔරු සුසාන අනෙකුත් සුසාන ක්‍රමවලට වඩා පැරණි බවයි.

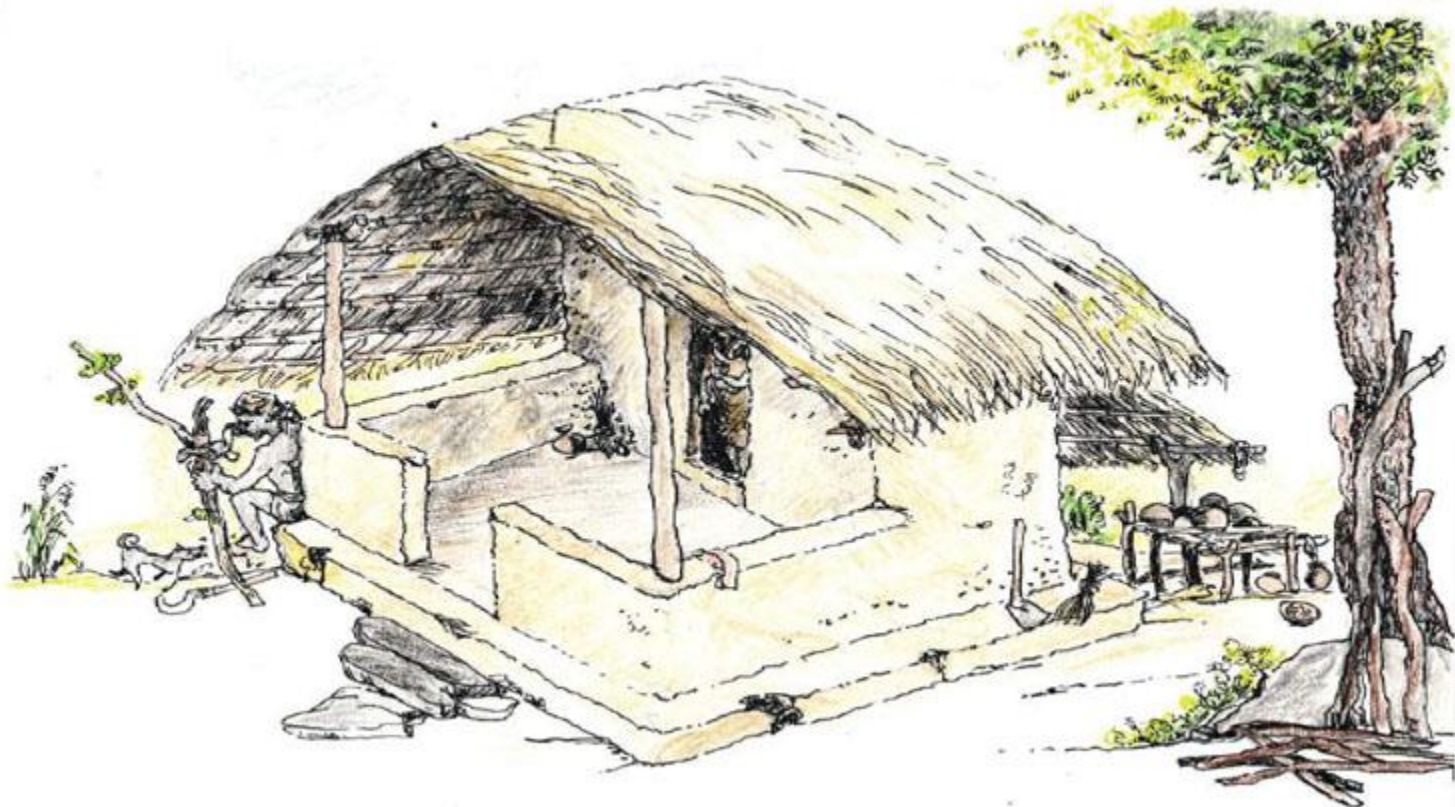
- උගව හා සබරගමුව යන ප්‍රදේශවලින් සොයා ගෙන ඇති මැටි ඔරු සුසානවලට සමාන තවත් සුසාන දෙකක් රැවන්වැල්ලේ නිකවලමුල්ලෙන් හා අත්තනගල්ලේ කලඔටුවාවෙන් සොයා ගෙන තිබේ.
- මේ සියලු සාධක පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කරන විට පෙනෙනුයේ මෙම සුසානවල ඇත ම කාලය ක්‍රි. පූ. 2400 දක්වාත් මෙහි පහළ ම කාලය ක්‍රි. පූ. 600 දක්වාත් ගමන් කරන බවය.

ජීවන රටාව

- දඩයම් ජීවිතාව අවසන් කර ස්ථිර ජනාවාස හා වාසස්ථාන ගොඩනගා ගැනීම
- මේ සඳහා ඇති කදිම නිදසුන වන්නේ 2009 වසරේ දී රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේ උඩරංවාමඩම නමින් හඳුන්වන ගම්මානයේ සිදු කළ කැණීමකින් මතු කර ගත් නිවාස අවශේෂ යි.

ආලිප්දා පවත්කරන
පිත්තියේ අන්තිමටම

- මෙම නිවාසය මීටර 10.20 x 6.80 ප්‍රමාණයෙන් සහ ආයත චතුරස්‍රාකාර හැඩයෙන් යුක්ත වූව කි.
- එහි ඉදිරිපස සහ පසුපස කොටස් බිත්තියකින් වෙන් කර තිබිණි.
- බිත්ති වරවිචි මැටියෙන් ඉදි කොට තිබූ අතර වහල ඉලුක් හෝ එවැනි දෙයකින් සෙවිලි කොට තිබෙන්නට ඇත.

- ජීවන රටාව පිළිබඳ තරමකින් හෝ අදහසක් ලබා ගැනීමට ඉවහල් වන්නේ උඩරංචාමඩමේ නේවාසික ස්ථානයේ කළ කැණීමෙන් ලද තොරතුරු ය
- උඩරංචාමඩමේ දී කණින ලද්දේ මීට අවුරුදු 3129 ට ඉහත කාලයක දී ඉදි කරන ලද නිවාසයකි
- මෙම නිවස තුළ තිබී වළං කටු රැසක් හමු වූ අතර ඒ අතර පින්තාරු කළ වළඳුක ද කටු හමු වී තිබේ.

- සුදු පැහැති පසුබිමක රතු පැහැයෙන් ඉරි යොදා එම වළඳේ පිටපැත්ත සහ අඩියේ යට පැත්ත අලංකාර කර තිබේ.
- යොදා ඇති ඉරි අනුව එම වළඳ සකපෝරුවක් භාවිත කොට සකසන ලද්දක් බව පැහැදිලි ය.
- මෙවැනිම වළඳක කොටස් හල්දම්මුල්ල නේවාසික ස්ථානයේ තිබී සොයා ගෙන ඇත.

- උසුරංචාමඩමෙන් හමු වී ඇති නිවාසයේ මුළුතැන් ගෙයි තිබී ගල් මෙවලම් හා ලෝහවලින් කරන ලද උපකරණ කිහිපයක් ලැබී තිබේ.
- මෙම උපකරණ අතුරින් බහුලව හමු වන්නේ ගල් මෙවලම් ය. එබැවින් යඩක තවමත් මෙම මිනිසුන්ට නුහුරු සුලභ ලෝහයක් නොවූවා සේ ය.
- මුළුතැන්ගෙයි තිබූ වෙනත් සුන්බුන් අතර එම නිවාසයේ වාසය කළ පුද්ගලයින් ආහාරය සඳහා දඩයම් කරන ලද සතුන්ගේ ඇටකටු ද ඉතිරි වී තිබේ.

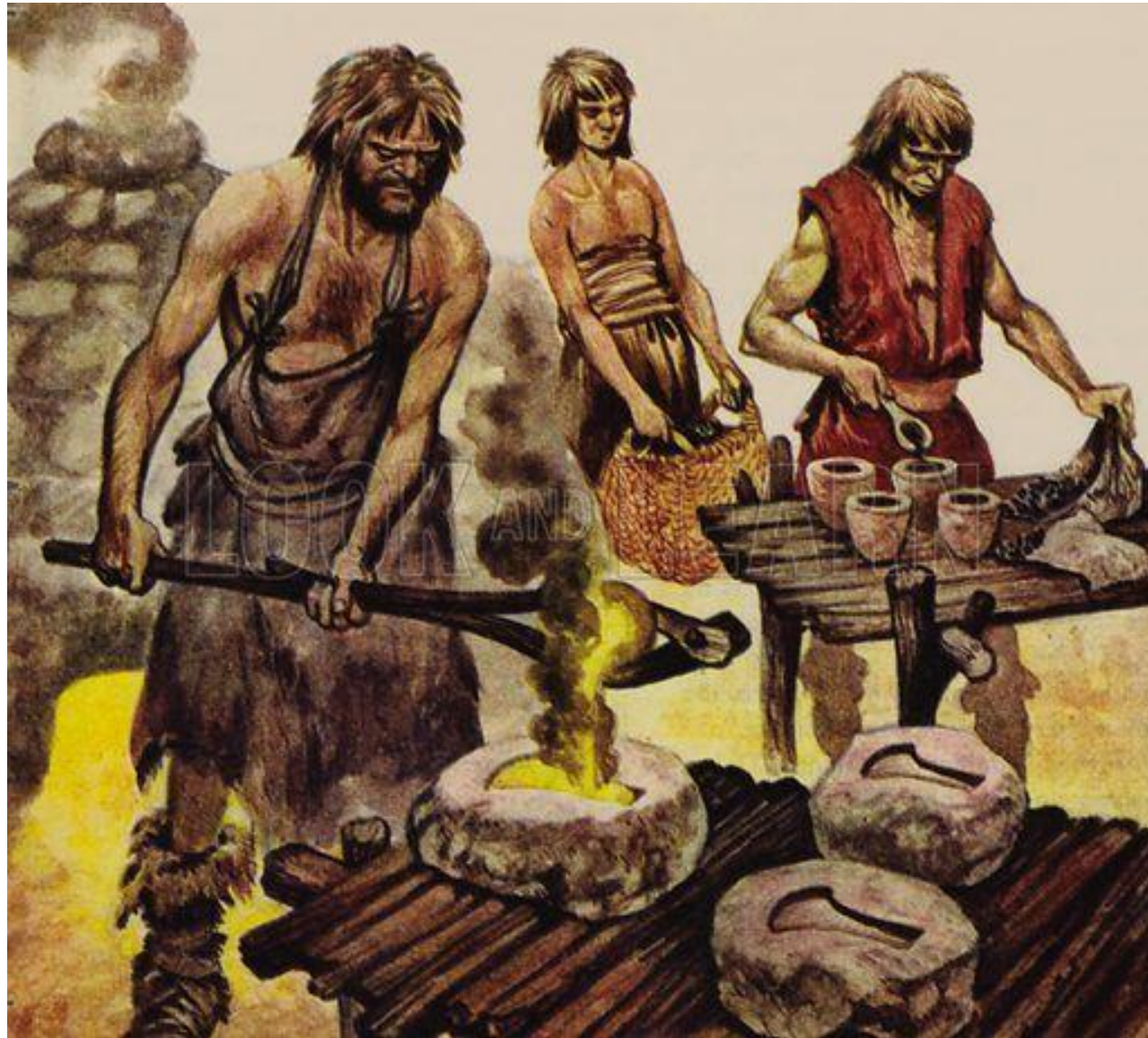
- මේ ඇටකටු මුවා, ගවයා, වල්උරා සහ දඬුලේනා යන සතුන්ගේ අස්ථි ශේෂ දැක ගත හැකි ය.
- නිවස තුළ තිබී සොයා ගන්නා ලද දේ අතරට මැටි පබළු කිහිපයක්, කාන්තාවන් ඇස් ඇඳුන් තැබීමට භාවිත කරන ලෝහ කූරක් සහ සිරුර වර්ණ ගැන්වීම සඳහා භාවිත කරන කහ සහ රතු පැහැති ගුරු ගල් දෙකක් ද ඒවා උරවිවි කිරීමට යොදා ගත් ඇඹරුම් ගල් දෙකක් ද ඇතුළත් ය.

නාක්ෂණය

- නාක්ෂණය පිළිබඳ ව හැඳුරිය හැක්කේ දැනට කෙරී ඇති පුරාවිද්‍යාත්මක කැණීම්වලින් ලැබෙන සාධක මත ය.
- මේ අනුව මෙකල නාක්ෂණය අංශ කිහිපයක් යටතේ කතා කළ හැකි ය.

1. ලෝහ තාක්ෂණය

- යකඩ හඳුන්වාදීමත් සමග ඒවා නිෂ්පාදනය කිරීමේ තාක්ෂණය මෙකල ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වන්නට ඇති බව පෙනෙයි.
- එම තාක්ෂණය මගින් ඝන වනාන්තර හෙළි පෙහෙළි කොට ගොවිතැනට යොදා ගැනීමේ හැකියාව ඔවුන්ට උදා විය.

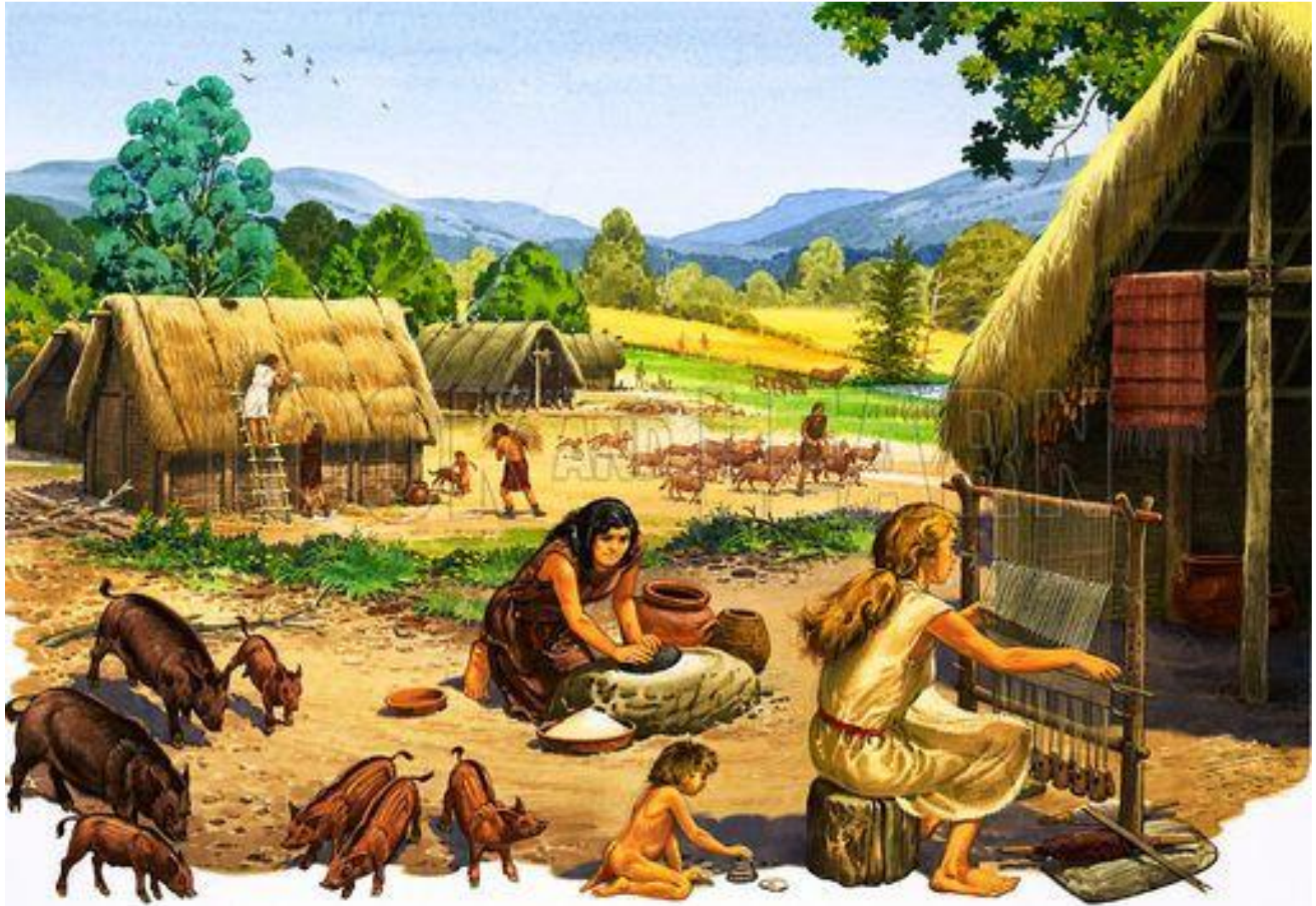
2. වළං තාක්ෂණය

- සකපෝරුවක් භාවිත කරමින් වළං නිපදවීමේ තාක්ෂණය මෙකල ජනප්‍රිය වී පැවති බව පෙනෙයි.
- එලෙස නිපදවා ගත් වළං ඇතුළු මැටි භාණ්ඩ පින්තාරු කිරීමේ තාක්ෂණය ද මෙකල වැඩි දියුණු වී පැවති බව දැක ගැනීමට හැකි ය.

3. නිවාස ඉදි කිරීමේ තාක්ෂණය

- චරවිච්චි බිත්ති බැඳූ නිවාස ඉදි කිරීමේ තාක්ෂණයන් ගෙබිම ගිලා නොබසින සේ සැකසීමේ හැකියාවන් මෙකල මිනිසුන් තුළ පැවති බව පෙනෙයි.

4. පබළු නිපදවීමේ තාක්ෂණය

- උඩරංචාමඩමේ කැණීමෙන් හමු වී තිබෙන පබළුව මගින් පෙනෙනුයේ පබළු නිපදවීම වැනි ඉතා බැරැරැම් සියුම් තාක්ෂණ ක්‍රමවේද පවා මෙකල මිනිසුන් දැන සිටි බවයි.

මුල් ඓතිහාසික යුගය හා මුල් ඓතිහාසික යුගයේ ජනාවාස

- **පූර්ව ඓතිහාසික යුගයෙන් පසු ඵලදායී ඓතිහාසික යුගයේ මුල් අවධිය පූර්ව ඓතිහාසික යුගය යන නමින් හැඳින්වේ.**
- **මෙම අවධිය ක්‍රි. පූ. 450 සිට ක්‍රි. ව. 300 දක්වා පමණ වන කාලයයි.**
- **මෙම අවධියට අයත් ජනාවාස පිළිබඳ ඓතිහාසික මූලාශ්‍රය මගින් ද සාධක හමු වේ.**

- එහෙත් ජනාවාසවල ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ තොරතුරු හඳුනා ගත හැක්කේ පුරාවිද්‍යාත්මක සාක්ෂ්‍ය ඇසුරු කර ගනිමින් ය.
- මුල් ඓතිහාසික යුගයේ ජනාවාස බොහෝ දුරට වැවක් කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් පැවති බව පෙනෙයි.
- වැව් බැම්මක කෙළවරක වැවට නුදුරුව එවැනි ජනාවාස පිහිටා තිබූ බව පුරාවිද්‍යාත්මක කේන්ද්‍ර ගවේෂණ මගින් පැහැදිලි ය.

ජනාවාස ව්‍යාප්තිය සඳහා බලපෑ සාධක

1. කෘෂි කර්මයට යෝග්‍ය වූ පස

- මුල් ඓතිහාසික යුගයේ ජනාවාසවලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් ව්‍යාප්ත වූයේ වියළි කලාපයේ ය.
- එහි ඇති රතු දුඹුරු පස කෘෂි කර්මාන්තය සඳහා වඩාත් යෝග්‍ය වූයේ ය.

2. යෝග්‍ය වර්ෂාපතනය

- වී වගාවට හා හේන් වගාවට සුදුසු වර්ෂාපතනයක් මෙම කලාපයෙහි පැවතීම ද කෘෂි කර්මය සඳහා යෝග්‍ය වූයේ ය.

@raazpics

ජනාවාසවල ව්‍යාප්තියේ ස්වභාවය

- මුල් ජනාවාස බොහෝ විට ගංගා මිටියාවන්වලින් දුරස්ථ ප්‍රදේශවල පිහිටා තිබූ නමුත් පසු කලෙක ඒවා ගංගා මිටියාවන් ආසන්න කලාපය දක්වා ව්‍යාප්ත වූයේ ය.
- වර්ෂා අධික කාලයේ සිදුවන පිටාර ගැලීම් හේතුවෙන් ජනාවාස විනාශවීම ගංගාවෙන් දුරස්ථව ජනාවාස ඉදි කිරීම විෂයෙහි බලපාන්නට ඇත.

- එහෙත් ඊට මුහුණදීමට හැකි පරිදි තාක්ෂණය වැඩි දියුණු කර ගත් කාල පරිච්ඡේදයේ සිට ගංගා ආසන්නයේ ජනාවාස පිහිටුවා ගැනීමට මෙරට මිනිසුන් පුරුදු විය.
- ගං වතුර පාලනය කිරීමටත් වසර පුරා කෘෂි කාර්මික කටයුතුවල නිරතවීමටත් රාජකීයයන්ගේ ද මැදිහත්වීමෙන් අමුණු ඉදි කිරීමටත් ඒ හරහා වැව් පෝෂණය කිරීමටත් පියවර ගත්තේ ය.

- ගංගා හරස් කොට අමුණු ඉදි කිරීම අවම වශයෙන් ක්‍රිස්තු පූර්ව පළමුවන සියවස හා ක්‍රිස්තු වර්ෂ පළමුවන සියවස අතර කාල පරිච්ඡේදයේ දී සිදුවන්නට ඇති බව පෙනෙයි.
- ඉළනාග රජු (ක්‍රි. ව. 33-43) විසින් නිස්සමහාරාම වැව ඉදි කර කිරිඳි ඔය හරහා අමුණක් ඉදි කළ බව අසන්නට ලැබේ.

- මෙලෙස ඉදි කළ අමුණු කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ ගනේකන්ද විහාරයේ හා ගල්ලෙන විහාරයේ ලෙන් දෙකක කොටා ඇති බ්‍රාහ්මී ශිලා ලේඛනයන්හි “අවරණ” ලෙස හඳුන්වා දී තිබේ.

ජනාවාස ව්‍යුහය හා ස්වරූපය

- ගම්මාන (ගාම)
- පැරණි ජනාවාස බොහෝ විට වැවක් ඇසුරු කර ගනිමින් ගොඩනැගුණු ඒවා ය. එබැවින් ඒවා වාසිගාම ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ.

- මහාවංසය වැනි සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රයවල සුමනවාසිගාම, විහාරවාසිගාම, හුන්දරවාසිගාම හා කඩනවාසිගාම ආදී ලෙස සඳහන්වනුයේ එවැනි ගම්මානයයි.
- වෘත්තීන් පදනම් කර ගත් ගම්මානයන් ද පැරණි අවධියේ පැවතියේ ය.

ගම්මානයේ නම

ගම්මානයේ නාමයට පදනම් වූ කරුණු

- **කසිකාරගාම - ගොවියන් විසූ ගම්**
- **මණිකාරගාම - මැණික් ගැරූ හෝ මැණික් කැපූ පුද්ගලයන් ජීවත්වූ ගම්මාන**
- **ගෝපාලගාම - ගොපල්ලන් විසූ ගම්මාන**
- **කේවට්ටගාම - ධීවරයන් විසූ ගම්මාන**
- **කුම්භකාරගාම - වළං සාදන්නන් විසූ ගම්මාන**

- **වසිඨිකිගාම - වඩුවන් විසූ ගම්මාන**
- **පට්ටනගාම - වරාය ආශ්‍රිත ගම්මාන**
- **නියම්ගම් (නිගම) - වෙළෙඳ ගම්මාන**
- **ඔළගම් - අන්තර් දැමූ වැව් ගම්මාන**
- **පරික්ඛිත ගාම - වැටකින් ආරක්ෂා කළ ගම්මාන**
- **අපරික්ඛිත ගාම - වැටකින් ආරක්ෂා නොකළ ගම්මාන**

- ගම්මානයක වපසරිය පිළිබඳ ව නිශ්චිතව ම කිව නොහැකි වුව ද එය හෙක්ටෙයාර් 0.15ක පමණ වපසරියකින් යුක්ත බව සඳහන් වේ.
- සාමාන්‍ය ගම්මානයක පවුල් 56ක් පමණ වාසය කළ බව පෙනෙන අතර ඇතැම් ගම්මානවල එම ප්‍රමාණය පවුල් 30 දක්වා අගයක් ද වූයේ ය.

නගර හෙවත් නකර

- පූර්ව ඩ්‍රැන්ට් ශිලා ලේඛනවල නකර නමින් හැඳින්වෙන ජනාවාසයක් පිළිබඳ ව අසන්නට ලැබේ.
- මේවා පුර නමින් හැඳින්වූ විශාල පරිමාණ ජනාවාසවලටත් ගම්මානවලටත් අතරමැදි තත්ත්වයේ ඒවා බව පෙනෙයි.

- ගමී හා පුර යා කළ මධ්‍යස්ථාන ලෙස නගර හැඳින්විය හැකි වේ.
- ගමීමානවල නිෂ්පාදනය කළ භාණ්ඩ අලෙවි කිරීම සඳහා නගරවලට ගෙන ගිය බව අසන්නට ලැබේ.

පුර

- පුර යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ විශාල පරිමාණ ජනාවාසයි. මේවා බොහෝ විට ප්‍රාකාරයකින් වට වූ ජනාවාස බව පෙනෙයි.
- නගරවලට වඩා ප්‍රමාණයෙන් විශාල මෙවැනි පුර පිළිබඳ ශිලා ලේඛනවල ද සඳහන් ව තිබේ.
- එක් බ්‍රාහ්මී ශිලා ලේඛනයක ‘පුර කමත’ යනුවෙන් තනතුරක් පිළිබඳ ව අසන්නට ලැබේ. මොහු නගරයේ ප්‍රධාන වාස්තු විද්‍යා ශිල්පියා ලෙස හඳුනා ගෙන තිබේ.

ජනාවාස පරිපාලනය

- ගපති (ගෘහපති - පවුලේ ප්‍රධානියා)

- ගමික (ගමි පාලක)

- දස ගමි ඇත්තන් (ගමි දනයක ගමිකයන් එක් ව පිහිටවූ මණ්ඩලය)

- දැන ගම් ඇත්තන් නමින් හඳුන්වන මණ්ඩලය පිළිබඳ ව මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයට අයත් දඹුල්ල ආසන්නයේ ඇති කළුදිය පොකුණ නම් විහාරයේ ඇති ශිලා ලේඛනයක සඳහන් වේ.
- එම බෞද්ධ විහාරයේ දානය සපයා ගැනීම පිළිබඳ යම් ගැටලුවක් ඇති වුවහොත් දැන ගම් ඇත්තන් විසින් ඒවා සමනයකට පත් කළ යුතු බව සඳහන් වේ.

වාසස්ථාන

- වරවිවියෙන් බිත්ති බැඳ තිබූ නිවාස මෙකල ජනතාව විසින් භාවිත කළ බව පෙනෙයි.
- ඇතැම් නිවාස වෘත්තාකාර හැඩයක් ගනියි.
- අනුරාධපුරයෙන් හමුවන වරවිවි බිත්ති සහිත නිවාසයේ සාධක හා නිස්සමහාරාමය වලගම්පත්තුව නම් ගම්මානයෙන් හමුවන සාධක මේ සඳහා කදිම නිදසුන් ය.
- නිස්සමහාරාමයෙන් හමුවන නිවාසයේ බිම භාරා එහි මතුපිට මැටි ආලේප කර තිබේ.

යැපීමේ ක්‍රමය

- ගංගා මිටියාවන්වලින් දුරස්ථ ප්‍රදේශවල සිටි ජනයා පළමුව හේන් වගාව කෙරෙහි අවධානය යොමු කරනු ලැබීය.
- ගංගා මිටියාවන් වෙත ක්‍රමයෙන් සංක්‍රමණයවීමත් සමග වී වගාව කෙරෙහි වැඩි අවධානය යොමු කළ අතර ජනගහණයේ ඇති වූ වර්ධනයත් චාරිකර්මාන්තවල ඇති වූ වර්ධනයත් කෘෂිකර්මාන්තය වේගයෙන් පුළුල්වීම කෙරෙහි බලපෑවේ ය.

ස්තූතියි !